

טריאסט

תמרון. רק תמרון

כשואו החיילים הניו־זילנדיים הראשונים מרחוק את טריאסט היפהפיה, לא היה להם זמן לשקוע בהרהורים אסתטיים. הם נהפך זו מאד — כי מן הצד השני של הים התקריבו לעיר חיילים אחרים, מאנשיו של המרשל טי... ואף כי היתה הערצה רבה בין הגנרל קלארק, מפקד בנות הברית, ובין המרשל טיטו, לא רצה איש מהם שהשני יתפוס את העיר.

למעשה הגיעו שני הצדדים למרכז העיר בעת ובעונה אחת. העיר מלאה חיילים. מספר קלארק: "העיר היתה שקטה, אולם שררה אוירה של חוסר בטחון וחוסר שקט. הר חיובות מלאו חיילים שלבשו את כל המדים שהמיון יכול לתארם, וגם מדים שעברו גבול זה... פרטיונים רבים נדדו רגלית, או על אופניים, מנופפים דגל זה או אחר..." היה ברור כי יש לעשות משהו. היוגור סלבים תפסו קן חזית, לא נתנו לחיילי המע"ר רב לעבור. אולם קלארק החליט לפרוץ את הקו — אפילו במחיר שמעשה זה יפתח את מלחמת העולם השלישית. הוא עצמו התישב בגיפס הראשון, התקרב אל מחסום־דרכים יוגוסלבי, "עצרת את נשימתי משך כמה דקות; פחדתי שמישהו יירה כדור. כולנו הרגשנו אותו דבר — איש לא רצה בכבוד להיות האיש האחרון שמת במלחמת העולם השנייה..."

לבסוף נתקל קלארק בגנרל יוגוסלבי, "מי דוע נעים אנשיך מורחה?" שאל הלה. "אה, זה כלום," חייך לעומתו קלארק. "זהו תמרון, רק תמרון..."

הכפר והעיר. במקום אנגלים, אמריקאים ויוגוסלבים, והיה צורך להגיע לאיזה הסדר. האיטלקים טעו בצדק, שרוב אוכלוסי העיר (כמספר אורחי תלאביב) הם איטלקיים. היוגוסלבים קבעו שהמיעוט הסלובני הוא חזק, ושמיניע לו פיצוי אחרי שהפאשיסטים האיטלקיים דיכאו

תחילה, אך כשוכבדו באבנים קראו לשוטרים מוזוינים, שהפילו כ־200 פצועים. למחרת היום התלכח העם האיטלקי כולו, שהוא נוח להתלקחות מטבעו. ברומא, נא פולי ומילאנו הפגינו רבבות טרוטגטים. ביזרת קומוניסטים וניאופאשיסטים התחממה האווירה חיש מהר, עפו אבנים. שוטרים יכובים על הגיפים האדומים המפורסמים נכנסו לפעולה. מכביאש החיזו מים צבעוניים. במקום אחד גרמו בכך להתפרצות הומור האיטלקי, שאינו נעלם כליל גם ביום חם כזה: הכבאים החיזו, בטעות, את מי מיהם על השוטרים.

הדרך הישנה. אך המצב לא היה מצחיק. אמריקאים ואנגלים לא ידעו, בדיוק, מה לעשות. הם לא יכלו להרגיז את טיטו. הם לא יכלו גם להרגיז את האיטלקים. כתב הניו־יורק היראלד טריביון: אנו במצב של אדם שהסתבך בגדרתחיל, משתדל בזריזות להשיג תחרה, אך יודע כי כל תנועה נחפזת עלולה לגרום לתוצאות מכאיבות. בתום חודש של הפגנות, התנגשויות וצעות נקבעו הרבה בדים דיפלומטיים, אך ההסתבכות נשארה כאשר היתה.

קובה

סיבוב נוסף במשחק

טאנק אחד דהר עד לרחבת ארמון הנשיא בהאבאנה, ירה צרור בודד למען הרושם. שני השומרים של הארמון צנחו ארצה, הרוגים. היה זה סימן כי המשחק הצרפתי הנקרא "קובה (כבשאר ארצות אמריקה הלאסוניות) בשם מהפכה עבר סיבוב נוסף. הבשורה השמחה עברה במהרה בעיר. אלפי תושבים, שרצו לחזות במחזה, נהרו אל רחבת הארמון, הסתכלו בשתי שורות החיילים, בעלי הרובים המכודנים, שהקיפו את הבניין. לא עלה על דעתו של איש מבין האורחים להתערב בעניין. הם ידעו את כללי המשחק, והם ידעו שהדבר אינו, לכאורה, נוגע להם.

ותיק במקצועו. ואכן, המפכה התנהלה

הפגנת סטודנטים נושאי דגל איטלקי במטריאסט העיר היתה שקטה

או את הסלובנים משך שנות המלחמה. לבסוף נמצא הסדר: האזור הכפרי נמסר ליוגוסלביה, העיר טריאסט הוכרזה אזור חפשי, אך הובטח כי ברבות הימים תחזור לאיטליה.

האויב הפך יריד. בתודש האחרון מל-או ארבע שנים להבטחה זו, והיא היתה רחוקה מהגשמה בדיוק כמו ביום הניתנה. כי בינתיים קרה משהו: המרשל טיטו חדל להיות אויב מסוכן, הפך ידיד יקר, צבאו היה שוב להגנת המערב לא פחות מצבאות איטליה, שאיש אינו מתיחס אליהם באמון רב.

טיטו תובע את העיר לעצמו. ביום השנה נקבעה הפגנה, נתקבל רשיון גם לתזמורת. רבבות תלמידי בתי-הספר ויתר על הלימודים, יצאו לרחוב, שרו שיר פאשיסטי ישן, "הסתלקו, הזרים, מאיטליה!" הזרים, שהזמנה זו הופנתה אליהם, חייבו

קום מתקדמים. אולם סופו היה דימוקרטי מדי: הוא נוצח בבחירות שנת 1944. הצלת הרפובליקה. אך באסיסטה לא נואש. הוא ידע שקריאת העם בוא תבוא. כדי להיות בטוח לגמרי, ניהל תעמולה בין קציני הצבא והמשטרה, שהנשיא פריאו לא מצא חן בעיניו. לבסוף (אחרי שהמשרות

המתאימות הובטחו לקצינים המתאימים) היה ברור לגמרי שהעם קרא את קריאתו. כי מקובל ונשלה הודעה מוקדמת לנשיא, שהסתיק בחשכת לילה, השאיר רק את שומריו להריגה.

"הצבא חולל את המהפכה", הודיע מפקד המשטרה החדש, רפאל סאלאס. "באנו אל הגנרל באסיסטה וביקשנוהו להציל את הרפובליקה. הפנייה לא היתה לשוא: הגנרל, שהיה תמיד ער לשעת האחריות, נטל או את הפיקוד לידיו."

עתיד בטוח. אותה שעה כבר ישב הגנרל לשיעור באחוזתו, הצטייד בסכום כסף מספיק, עבר ממדינת־האי (הגדולה פי חמשה וחצי משטח ישראל) לעיר מקסיקו. אולם שם לא היה לו מנוח: כשהופיעו בבית המלון המפואר, בו גר, כמה אנשים מוזינים, הבין את הרמז, עבר לפלורידה שטופת־השמש אשר בארצות־הברית. שם השתקע, הקדיש את חלומותיו לשיחור מולדתו מעול הערץ, את זמנו למנוחה יסודית. לא היה לו כל דאגות לעתיד: שתי אחוזותיו בקובה מבטיחות את פרנסתו ברווחה. כי בקובה אין מהפכן מפקיע את רכוש קודמו — פן יטע רעיון מסוכן מדי בראש המהפכן העול לול לבוא אחריו.

ארצות־הברית

השקעה צנועה

כשפתחו חיילי ברית־המועצות והיילי בנות־הברית במרוץ האחרון של כיבוש גרמניה, נערך בהסתר מירוץ שני בין שני הצדדים: המרוץ לכיבוש אנשי המדע הגרמניים. כי כמה אלפי מומחים למטוסי־סילון, צוללות, אדיר־על ופצצות אטום נשארו פתאים אומם מחוסרי עבודה, הירהרו למי להציע את שרותם.

מאחר שגם הרוסים וגם האמריקאים ידעו כי במלחמת העולם השלישית חשוב כל איש מדע צרפתי יותר מכמה דיביזיות מוחל־רגלים, וכי המלחמה עלולה להיות מוכרעת במעבדה שקטה בהרי האוראל או במי שור קאליפורניה, לא היססו. הם הציעו פתאים, משכורות, תנאי־חיים, ואם הדבר לא עזר, לא נמנעו גם מחטיפות.

בכל זאת נמצא כי הצד האמריקאי ידע על התחנה. כי המשטר הרוסי יכול להציע משרות שמנות יותר, ועוד שהאמריקאים יכלו להציע רק משרה ממשלתית במשכורת נמוכה, או משרה כל שהיא בתעשייה הפרטית. עתה ירה הקונגרס האמריקאי פגז גדול במלחמה על אנשי המדע: הוא קבע תקציב מיוחד של 4.300.000 דולאר כדי לשלם שר חד לאנשי מדע המוכנים להימלט מאיזורי השלטון הסובייטיים. לעבור לשטח אמריקאי. אמר עתון אמריקאי: "השקעה צנועה... העלולה לשלם דיביזינה עשירה בימי שלום ומלחמה..."

ילדה ב־500 דולר

אשתו של הקצב נכנסה לבית־המרוח. היא היתה נרגשת והחזיקה בידה את בתה, בת השלוש. סטיב ריבנקר, בעלה, לגם מכוס בירה, עיקם את חוטמו כאשר אשתו תקפה אותו פומבית: "אני לא רוצה שום חלק בך ובבתך!" האשה השאירה את הילדה ליד הדלפק, סוכבה על עקביה ויצאה מבית־המרוח, כשהקצב המהומם שולח אחריה מבטים נכלמים.

לאחר ימים אחדים הצליחה האשה להשיג גט מבעלה, השאירה אותו בנוך למדי, כאשר נסתבר לו שמעשה והלאה יאלץ לטפל בעצמו ובבתו הקטנה. סטיב ריבנקר, שלא היה אלא קצב העיריה הסקססית הוסטון, הגיע חיש מהר לירי יאוש: "תינוקות הם עסק לנשים", חשב כשלתע נזדקרה לעניו מודעה בעתון: "מעוניינת לאמץ ילדה, גברת שלטון."

ריבנקר מיהר אל תא הטלפונים, צלצל לגברת שלטון והציע את ילדתו נמורת 500 דולר ומכונית. גברת שלטון נזכרה בחוק האוסר מסחר בילדים וטילפנה למשטרה.

למועד הפגישה הופיעו גבר ואשה שהציגו את עצמם כאדון והגברת שלטון, בחנו את בתו של הקצב־הגרוש בקפדנות, הגיעו את ראשיהם לאות חיוב: "טוב, ניקח אותה." שלטון חתם על צ'ק בסכום של 500 דולר, גילה לריבנקר מכונית הדורה שגראתה בעד החלון.

ריבנקר נכנס למכונית, החל דוהר בכיוון לבנק העירוני, אליו נחפו לפדות את הצ'ק, לא חש במכונית משטרתית שעקבה אחריו. הוא הספיק למסור את הצ'ק לקופאי, כשסוכן הגמטרה עצר אותו. הסוכן ריבנקר בתחנת המשטרה: "רצייתי

שיהיה לה (לבתו) בית הגון, המכונית היתה דרושה לי ליציאה מהוסטון ו־500 הדולר כדי להתחיל בחיים חדשים." ואכן נוקק ל־500 הדולר להתחיל את חייו החדשים, היה זה הסכום שנאלץ לשלשל לקופת המשטרה כערבות עצמית.

ברית־המועצות

המלכה היא סטאלין

משנודע לאינקוויזר הפילדלפי שאלופי ה"שחמת הסובייטי הגיעו למסקנה גורלית, חר

פולגנציו באמיסטה הסהפכה התנהלה כסדרה

צו את דינו של לוח המשחק לטמיעה פוליטית, גילתה העתון את מוזמתם: ביטול השמות הקפיטליסטים של "המלך", "המלכה", "המלכה" בשמות סוציאליסטים אחרים. הם החלו השחמתאים הסובייטיים בחיפוף שים בלשניים. העתון האמריקאי החליט לגלות יוזמה שיתופית מערב־מזרחית, הציע שמות תחליף ליתר הכלים.

הוסיף עורך העתון, במאמר ראשי: כדי לבטא את משטר המשחקים הפוליטיים של ברית־המועצות יש לכנות את "החיילים" "עבדים", את "הפרשהאביר", "סברישין" ואילו הצריח ייקרא "הקמליון". "למלך" הציע העתון האמריקאי שם "אידיאלי": "הקומיסאר."

לבסוף תהה העיתון: כיצד תיקרא המלכה אשר תפקידה בקרב המתנהל בין משבצות הלוח הוא החוק ורבי־השפעה ביותר? הסיק העתון: אין ברירה, "המלכה" הנשית תאלץ לחתר על מינה. כי השם היחיד ההולם את מעמדה הוא "סטאלין".

גרמניה

חשד יהודי

בחודשי החורף של 1944 מצא זוג ליטאים באחד הכבישים של ליסא ילדה קטנה, בודדה, נודדת על רגליים קפואות מקור. רחמי הזוג נכמרו, הוא לקח אותה לביתו, נתן לה את השם טרוה סטרשיצקייה. כשהתקרבו הרוסים, הסתלק הזוג מביתו, עבר לגרמניה המערבית. שם מתה האם החורגת כיון שהאב החורג לא ידע מה עושים בילדה קטנה בת 13, מסר אותה לארגון הפליטים של או"ם, שמצא לה בית בשיקאגו.

אולם פתאום המכה טרוה סטרשיצקייה בינלאומית. בנובמבר הופיעה במינוך משהו חת סובייטי, מורכבת מקצינים גבוהים, ודרשה את טרוה. הנימוק: כמו כמה ילדים אחרים אין טרוה אלא אורחית סובייטית. ושמה האמיתי תמרה שרקובה.

שתי המדינות השולטות בעולם החלו מתדיינות בבית־המשפט של מינוך, כשהשופט האמריקאי ליאו גודמן בא להחליט למי למסור את הילדה. כשסרסר השופט לתת לקצינים נים הסובייטיים את האפשרות לקרוא באולם בית־המשפט הצהרה ארוכה השוללת את סמכות בית־הדין, קמו הקצינים בועם, יצאו מן האולם.

פסק השופט: ברית־המועצות לא הצליחה לתוכיח שטרוה שייכת לה. היא נמצאה בליטא וליטא אינה שייכת לברית־המועצות, מפני שארצות־הברית לא הכירו בסופחה. הילדה, הנחשבת ליהודיה, נמסרה על־ידי השופט היהודי למשפחה השיקאגואית שגם היא חשודה ביהדות.